

Seguidisme sense sentit

La proposta del PP d'augmentar les penes i disminuir l'edat penal genera una alarma injustificada

JOAN-JOSEP QUERALT*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 14.02.08

La proposta del Partit Popular per millorar la seguretat ciutadana, presentada per a les pròximes eleccions, és seguidisme de l'irracionalisme punitiu internacional. Són quatre pàgines que només parlen d'augmentar les penes i incrementar la repressió. És alarmant que un document tan mancat de rigor hagi estat fruit, a més a més, dels que, fins fa una legislatura, tenien responsabilitats de govern.

Per saber si s'han de crear nous delictes i/o augmentar les penes, cal saber si la delinqüència està sent raonablement continguda o bé augmenta de forma que s'hagi de recórrer a mesures encara més dures que les actuals. Doncs bé, el pacte electoral que ofereix el PP no inclou ni una sola xifra. Per tant, si es pretén ampliar el catàleg de conductes que cal sancionar i, al mateix temps, incrementar les penes ja existents, únicament són possibles dues conclusions: o bé els redactors del programa saben alguna cosa que no sabem --i que no hem de saber-- o bé no saben res de res i es guien pel recurs d'espantar els electors, pel simple i, potser, eficaç mètode de dir que ve el llop.

LES ESTADÍSTIQUES criminals, fins i tot amb la reserva amb què han de ser preses, com han posat en relleu Donohue i Wolfers, serveixen d'alguna cosa. A Espanya, molt especialment, les de la Fiscalia General de

l'Estat apunten uns lleugeríssims augments, gairebé vegetatius, de la delinqüència. Pel que fa a la delinqüència juvenil i de menors, creix una mica més la de la franja entre 15 i 17 anys i amb prou feines registra un augment la de menors de 15 anys. Més enllà de l'opinió interessadament publicada, Espanya segueix sent un dels països més segurs del món i a Europa va al capdavant de la tranquil·litat.

És cert que, de vegades, salten a les portades dels mitjans crims en què es veuen involucrats subjectes per algun motiu rellevants (Tous, José Luis Moreno, famoseig masclista, etcètera), però només es tracta de notícies, i no de fets quantificables, i menys encara generadors d'una resposta penal brutal, a l'estil dels bons costums que també propugnen els impulsors d'aquest programa.

Una onada de garrotada i a formar recorre Europa: els anglesos, malgrat ser una de les pàtries senyeres de la llibertat, demostren que el que s'ha fet amb esforç es pot desfer en un tres i no res; els francesos, embadocats en la seva pròpia perplexitat, avui no es poden presentar com un model de política criminal sensata; més tranquils, alemanys i italians segueixen amb les seves pautes de sempre pel que fa almenys a la delinqüència, diguem-ne, tradicional.

Si això és així, si la delinqüència no augmenta, o fins i tot disminueix, aquí i fora, ¿a què treu cap tanta alarma, ja que alarma és el que genera la demanda de mà dura urbi et orbi? Al meu parer, són diverses les causes, però totes estan relacionades amb la immigració, origen de tots els mals per als que no entenen el que és diferent, llevat que parli l'idioma dels diners. En primer lloc, d'entrada mai es distingeix entre immigració legal i il·legal; quan es matisa, el mal, que era el que es pretenia, ja està fet. És

veritat que, proporcionalment, els delinqüents estrangers són més nombrosos que els indígenes, però són infinitament menys si el referent és la població forana regular, i, tot i així, com han revelat estudis recents, s'hauria de matisar aquests traços gruixuts. Però com que els que sostreuen mòbils, diuen, són nenes romaneses, baixem l'edat penal a 12 anys; que el Regne Unit hagi rebut per això una garrotada del Tribunal d'Estrasburg no compta. Com que els que assalten cases són delinqüents de l'Est, prossegueix el malastruc, incrementem la pena; que ara puguin rebre entre tres i vuit anys de presó és irrellevant, i això sense comptar la presó pels delictes sobre les persones. Tampoc es té en compte que els, segons relaten, llatinoamericans que practiquen el molt esporàdic segrest exprés poden ser penats amb penes de fins a 15 anys.

UNA ALTRA causa d'origen idèntic és que la immigració, ara ja d'encuny musulmà, importa terrorisme gihadista. També aquesta barbaritat es matisa, tard, per més que sigui obvi que la immensa majoria dels nostres conveïns musulmans, creguin en el que creguin i practiquin el que practiquin, viuen absolutament al marge del delicte i més encara del terrorisme. Però el mal ja està fet. En suma, s'ha importat a aquesta part del paradís una violència desconeguda entre nosaltres, que tenim una arrelada tradició de pacifisme franciscà. En aquest context, els naturals de la terra sembla que no han trencat mai un plat.

Malgrat que el document popular no fa referència al terrorisme (ni a les drogues, ni a la delinqüència urbanística, ni a la corrupció...) més que en una mesura molt limitada, per les seves expressions i les seves carències, no hi ha cap mena de dubte sobre quins són els destinataris de les noves mesures.

Per acabar, la proposta no solament no fa referència a una realitat que justifiqui parlar d'un augment repressiu; més greu encara, tampoc diu res sobre com serien els nous delictes proposats ni de quines penes es pensen valer els populars si arribessin al Govern. Si pensen importar alguna cosa, que s'inspirin en millors models que el de la coneguda fuetada.

* Catedràtic de Dret Penal de la UB.